

โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓

๑. หลักการและเหตุผล

มติที่ประชุมคณะกรรมการกำกับติดตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบให้นำเสนอการดำเนินงานตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ ประกอบด้วย ๕ ช่วง ได้แก่ (๑) ช่วงการกำหนดอุปสงค์อุปทาน (๒) ช่วงการผลิต (๓) ช่วงการเก็บเกี่ยว และหลังเก็บเกี่ยว (๔) ช่วงการตลาดในประเทศ และ (๕) ช่วงตลาดต่างประเทศ ซึ่งปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ กำหนดความต้องการใช้ข้าว (Demand) ปริมาณ ๓๒.๔๘๑๐ ล้านตันข้าวเปลือก กำหนดอุปทาน (Supply) ปริมาณ ๓๔.๑๕๗๙ ล้านตันข้าวเปลือก ส่วนต่างข้าวเปลือกคงเหลือ ๑.๖๗๖๙ ล้านตันข้าวเปลือก และที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบโครงการตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ ช่วงการตลาดในประเทศ ประกอบด้วย โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ โครงการสินเชื่อรวบรวมข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ และโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าในการเก็บสต็อกข้าว ต่อมาที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบในหลักการมาตรการคู้ชนานเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือกตามที่ฝ่ายเลขานุการ นบข. เสนอ ได้แก่ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโดยสถาบันเกษตรกร โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ทั้งนี้ โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ (โครงการฯ) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สนับสนุนสินเชื่อโครงการฯ แก่สถาบันเกษตรกร (สถาบันฯ) เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกจากเกษตรกรสมาชิก เป็นการเพิ่มช่องทางธุรกิจ สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันฯ และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันเกษตรกรในการรวบรวม รับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

๒. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

๓. เพื่อเก็บข้าวเปลือกไว้แปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่ม

๓. เป้าหมาย

วงเงินสินเชื่อเป้าหมาย ๑๕,๐๐๐ ล้านบาทและจำนวนสินเชื่อคงเหลือภายในระยะเวลาโครงการฯ ไม่เกินวงเงินสินเชื่อเป้าหมาย

๔. ลักษณะการดำเนินการ

สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่าย และ/หรือเพื่อการแปรรูป

๕. แผนการดำเนินการ

ธ.ก.ส. เริ่มสนับสนุนสินเชื่อโครงการแก่สถาบันเกษตรกรหลังจากที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (คบท.) มีมติอนุมัติเงินชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ให้สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๖. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการ

๑. ธ.ก.ส. ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ (กสส.) กำหนดหลักเกณฑ์ คุณสมบัติสถาบันฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ และกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินโครงการฯ

๒. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกรระดับจังหวัด (คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด)

๓. กสส. และ ธ.ก.ส. ประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์โครงการฯ แก่สถาบันฯ และหน่วยงานต่างๆ ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔. สถาบันฯ ที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ซึ่งประสงค์จะเข้าร่วมโครงการฯ สามารถยื่นเสนอความประสงค์พร้อมรายละเอียด และจำนวนสินเชื่อ ตามวัน เวลา ณ ธ.ก.ส. สาขาในพื้นที่เพื่อ ธ.ก.ส. เสนอคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดพิจารณา

๕. กรณีสถาบันเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการฯ ในปี ๒๕๖๑/๖๒ และไม่ได้ขอเพิ่มวงเงิน ให้สถาบันฯ ยื่นเสนอการขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. โดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด กรณีสถาบันฯ เคยเข้าร่วมโครงการฯ ปี ๒๕๖๑/๖๒ และประสงค์จะขอเพิ่มวงเงิน และสถาบันฯ จัดตั้งใหม่และยังไม่ได้เคยเข้าร่วมโครงการฯ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดก่อน เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วสถาบันฯ นั้นจึงจะสามารถยื่นเสนอการขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. โดยใช้วิธีปฏิบัติปกติตามข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของ ธ.ก.ส. และเมื่อ ธ.ก.ส. อนุมัติวงเงินกู้แล้วให้รายงานคณะกรรมการฯ ทราบ

๖. กสส. ร่วมกับ ธ.ก.ส. ดำเนินการติดตามโครงการฯ

๗. การจ่ายเงินสินเชื่อตามโครงการฯ ให้แก่สถาบันฯ รวบรวมรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรสมาชิกหรือเกษตรกรทั่วไปที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวกับกรมส่งเสริมการเกษตร โดยจ่ายเงินค่าข้าวเปลือกตามวิธีการที่ ธ.ก.ส. กำหนดและสถาบันฯ ต้องจัดทำทะเบียนการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรสมาชิก หากสถาบันฯ ใดรวบรวมข้าวเปลือกจากเกษตรกรสมาชิกเพื่อเข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก

๗. งบประมาณ ระบุลักษณะเงินที่จะขอรับจัดสรรเพื่อใช้จ่าย ได้แก่ เงินหมุนเวียน และหรือเงินจ่ายขาด

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการฯ ดังนี้

วงเงินดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากกองทุนฯ = วงเงินสินเชื่อที่จ่ายให้สถาบันฯ คูณอัตราดอกเบี้ยเงินกู้
ระยะเวลา ๑๕ เดือน

$$= ((๑๕,๐๐๐ \times ๓.๐ \%) / ๑๒) \times ๑๕$$

$$= ๕๖๒.๕๐ \text{ ล้านบาท}$$

งบประมาณจ่ายขาดที่ขอจัดสรรวงเงิน ๕๖๒.๕๐ ล้านบาท โดย ธ.ก.ส. เป็นผู้เบิกงบประมาณ

ทั้งนี้ ธ.ก.ส. จะดำเนินโครงการฯ ตั้งแต่กระทรวงการคลัง และ คบท. มีมติอนุมัติโครงการฯ

๘. แผนการใช้จ่ายเงิน

ธ.ก.ส. ขอจัดสรรงบประมาณกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรปีงบประมาณ ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๔ วงเงิน ๕๖๒.๕๐ ล้านบาทเพื่อชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้แทนสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๙. ระยะเวลา

๑ ระยะเวลาดำเนินการ

๑.๑ ระยะเวลาจ่ายเงินกู้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๑.๒ ระยะเวลาชำระหนี้ไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๒. ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๑๐. แผนการส่งคืนเงินของกองทุน (กรณีโครงการที่ได้รับอนุมัติขอรับจัดสรรเป็นเงินหมุนเวียน)

๑๑. หน่วยงานรับผิดชอบ กระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และ ธ.ก.ส.

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ช่วยเสริมสภาพคล่องให้แก่สถาบันเกษตรกรในการรวบรวม แปรรูปข้าวเพื่อรอจำหน่าย ไม่น้อยกว่า ๑.๕ ล้านตันข้าวเปลือก

๒. เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร จะได้รับประโยชน์จากโครงการประมาณ ๑ ล้านครัวเรือน

๓. สถาบันฯ มีความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจรวบรวม และแปรรูปข้าว

๑๓. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่าย และ/หรือเพื่อการแปรรูป วงเงินสินเชื่อเป้าหมาย ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ จำนวนสินเชื่อคงเหลือภายในระยะเวลาโครงการฯ ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ สถาบันเกษตรกรรวบรวมข้าวเปลือกโดยรับซื้อข้าวจากเกษตรกรเป็นการสร้างอุปสงค์ข้าวเปลือกในตลาดส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกในตลาดมีเสถียรภาพ และเสริมสภาพคล่องให้สถาบันฯ

๑๔. ปัญหาอุปสรรค กรอบแนวทางการจัดการปัญหาหรือความเสี่ยงของโครงการ

๑. เกษตรกรบางส่วนเริ่มเก็บเกี่ยวข้าวและขายข้าวเปลือกก่อนโครงการได้รับการอนุมัติ

๒. เกษตรกรขายข้าวสด (ความชื้นมากกว่า ๑๕%) แต่สถาบันฯ ไม่มีเครื่องมือลดความชื้น ไม่มีลานตาก สถานที่เก็บข้าว

๑๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ราคาข้าวเปลือกมีเสถียรภาพส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคงด้านราคาข้าวเปลือกที่จะขายออกสู่ตลาด

๒. รัฐบาลใช้งบประมาณในการจ่ายส่วนต่างราคาประกันรายได้ข้าวลดลงเนื่องจากราคาข้าวเปลือกในตลาดมีโอกาสมุ่งสูงขึ้น

(กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ ธ.ก.ส.)

วันที่.....